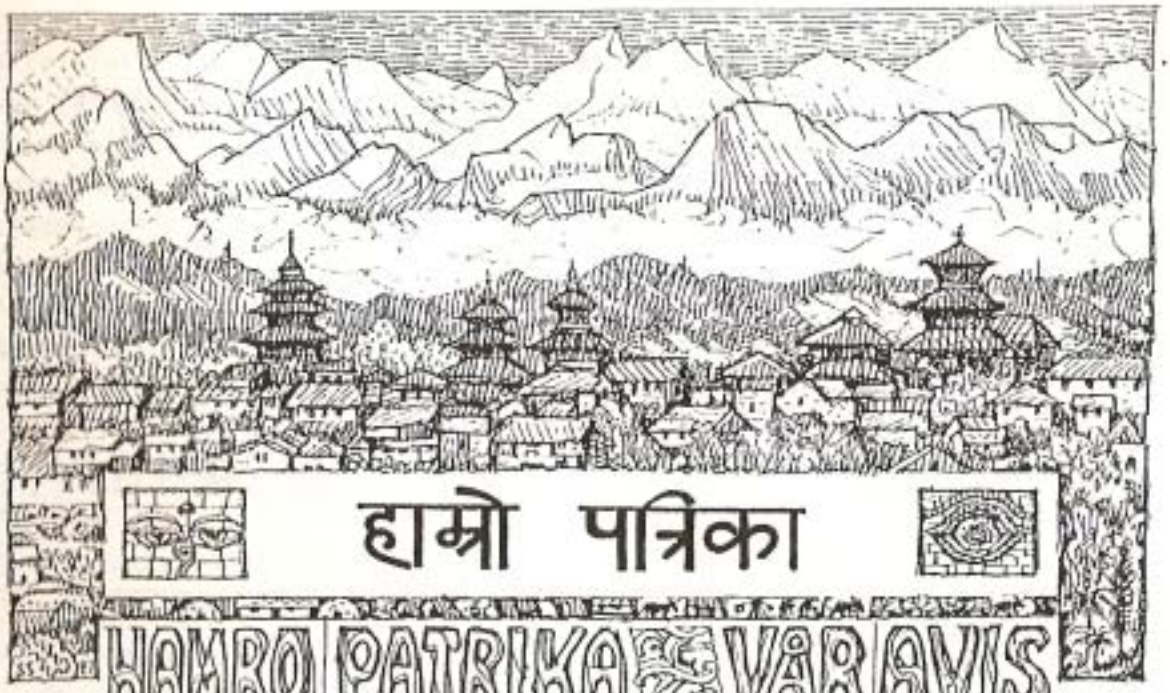

ORGAN FOR NORGE-NEPAL~FORENINGEN

APRIL 1989

MEDLEMSMØTE ONSDAG 26.APRIL KL.20

UTVIKLINGSHJELP PÅ LOKALE PREMISSER, ELLER ALTERNATIV U-HJELP ?

På førstkommende medlemsmøte vil Hem Gurung presentere et utviklingsprosjekt som han selv har vært med på å ta initiativ til i sin egen hjem-kommune i Midt-Nepal, ca en dagsmarsj fra byen Pokhara. Prosjektet er kommet i stand med hjelp fra en norsk organisasjon, Utviklingsfondet FIVH (Framtiden i våre hender)

De fleste i Norge-Nepalforeningen kjenner vel Hem fra før, bl. a. som tidligere formann. Her skal bare kort nevnes at han er født og oppvokst i Nepal, gift norsk (forøvrig med Inga i foreningens styre) og bosatt i Norge siden 1972. Han arbeider til daglig som EDB-rådgiver i samferdselsdepartementet.

Hem søker å holde løpende kontakt med Nepal og vil redegjøre for utviklingen av prosjektet.

Rådet for natur-og miljøfag Vestgrensa 2.
(gamle Ullevål kino v.John Colletts plass)

HAMRO PATRIKA

Det har gått mange måneder siden forrige gang du holdt et nytt eks. av Hamro Patrika i hånden, hovedårsaken til dette er at avisen ennå ikke har noen redaksjon...

I Norge-Nepalforeningens styre mener vi imidlertid at behovet for en avis i en forening som vår er så stort at vi er nødt til å få ut Hamro Patrika fra tid til annen - i tillegg til det øvrige styrearbeidet. Noen varig løsning er dette ikke. Medlemmer som er interessert i å arbeide med Hamro Patrika vil bli mottatt med åpne armer!

Som leserne vil oppdage, er mye av stoffet i dette nr. ganske gammelt, det har ligget klart til å bli utgitt siden i høst, - f.eks. stoffet om jordskjelvet i august. Vi bringer det likevel fordi vi mener det har aktualitet utover det aktuelle tidspunktet.

Til medlemmer som ennå ikke har betalt årskontingenten, kr.50,- for enkeltmedlemmer, kr.75,- for familier, skal vi igjen minne om vårt postgironr 42 02 438.
Andre henvendelser til foreningen kan skje til vår adresse:
Postboks 1278 Vika 0111 Oslo 1

Redaktør for dette nr.av Hamro Patrika har vært Dag Norling.

HVA VIL VI MED NORGE-NEPAL-FORENINGEN ?

Årets første medlemsmøte ble avholdt 15.feb. og samlet omlag 20 personer.

Formann Hege oppfordret i sin innledning tilmeningsutveksling om hva vi som medlemmer ønsker at Norge-Nepalforeningen skal være.

Foreningens formålsparagraf er såpass åpent formulert at den gir rom for en mye større og mangesidig aktivitet enn hva vi har i foreningen i dag:

"Foreningens formål er å fremme forståelse og samarbeid mellom det norske og nepalske folk ved:
- å arbeide for kulturutveksling mellom Norge og Nepal og for å utbre kjennskapet til Nepals kultur og tradisjoner blant nordmenn,
- å arbeide for økt norsk bistand til Nepal og bidra til koordinering av utviklingshjelp og forskningssamarbeid,
- å fungere som et forum for folk med interesse for Nepal."

Styret føler først og fremst ansvar for å opprettholde foreningen som et forum gjennom å arrangere medlemsmøter og sørge for løpende informasjon til medlemmene. Vi har ikke kapasitet til på egen hånd å starte opp og holde igang aktiviteter av noe særlig større omfang enn vi gjør nå. Vi mener at en utvidelse av foreningens virksomhet evt. må komme gjennom initiativ fra medlemmer som har spesielle interesserog ønsker å engasjere seg, - evt gjennom å bygge opp en gruppe innen foreningen.

Styret vil gjerne støtte slike initiativer, hvis de dukker opp gjennom interesse hos medlemmene.

Hvis ikke,- får vi ta det som et uttrykk for at Folkeakademi-modellen -medlemsmøter med forskjellige temaer noen ganger i året og et helst litt mer regelmessig Hamro Patrika er tilstrekkelig aktivitet for en forening av vår størrelse.

Det ble f.eks. i siste medlemsmøte hevdet at medlemmer som ønsket å engasjere seg f.eks. i aktivt bistandsarbeide heller burde gjøre det gjennom organisasjoner som allerede driver slikt arbeid i Nepal, og har ressurser til å følge det opp på en ansvarlig måte. Det finnes mange slike organisasjoner, og noen er allerede representert i foreningen.

Det kulturelle utvekslingsarbeidet med Nepal er det derimot ingen andre som føler noe ansvar for, og her bør vi vel som forening skru opp ambisjonene noen hakk. Vi kunne f.eks se litt på hva slags informasjon nordmenn flest får om Nepal ...

Et gammelt forslag om å danne en "skrivegruppe" i foreningen, som kunne spore opp Nepal-stoff og fore pressen med det, venter fortsatt bare på noen penneføre medlemmer...

Hamro Patrika kunne også blitt til noe mer enn det vi har sett til nå, "men det er itt'no som kjæm tå sæ sjøl..."

Vil du noe mer med foreningen, - så kom igjen !

At det finnes rike kilder av personlige opplevelser og erfaringer -og en liten skatt av lysbilder, - blant medlemmene i Norge-Nepal-foreningen er noe vi har ant lenge. Flere burde få del i dette, men ikke alle kan stille opp med helaftens foredrag uten vidre.

På siste medlemsmøte ble det der-

for forsøkt med en presentasjonsform som er litt mindre pretensiøs, "Medlemmenes 10 minutter".

De første som slapp til var:

- Olav Myrholt (Lillehammer) som via et amerikansk universitetsstudium haddearbeidet 2 semestre ved Tribhuvan-universitetet i Kathmandu. Et 2½ mnd. feltstudium inngikk i opplegget, for hans del i landsbyen Kaski N.Ø. for Pokhara. Et av studieområdene var de såkalte Rodi gahr-gruppene, arbeidsgrupper som også fungerte som sosiale enheter i Gurung-samfunnet.

Thrond i styret viste bilder fra alle deler av Nepal, fra 1975 da han reiste omkring i landet og planla lokale mini-kraftverk, - samt bilder fra en busstur fra Nepal til Tibet i 1986.

Erik Hoftun viste to lysbilde-serier, en om mennesker, kultur, landskap og fjell, den annen med barn fra hele Nepal.

Hvis det er stemning for det, vil vi fortsette med "medlemmenes 10 minutter " som fast innslag på medlemsmøtene framover. Vi oppfordrer derfor alle som har noe på hjertet, med eller uten lysbildeakkompagnement, å ta kontakt

---

Renessanse for sanskrit

Nepal vil blåse nytt liv i sanskrit - et språk som idag stor sett bare blir brukt i religiøse sammenhenger.

Sanskrit, også kalt guds språk, oppsto for 3500 år siden på det indiske kontinentet og tilhører i likhet med norsk den indoeuropeiske språkfamilie. Språket har en rik litteratur som nå står i fare for å gå i glemmeboken ettersom stadig færre kan tyde det. De eldste hinduistiske skriftene og store deler av buddistenes hellige bøker er skrevet på sanskrit som også danner grunnlaget for moderne nepalsk og flere av språkene som tales i India.

Nepals konge Birendra er så alarmert over den manglende sanskritkunnskapen at han har opprettet et eget universitet bare for sanskritstudenter. Mahendra Sanskrit universitetet (MSU). ~~skal åpnes i neste uke, men alt nå ser det ut til at det nye lærestedet får~~ har problemer med å fylle studieplassene.

Også lærestedene for prester, der sanskrit inngår i studiet, har problemer med å få nok studenter til tross for gratis bolig og store stipend. I dag studerer bare 400 nepalere sanskrit - halvparten skal ha valgt faget på grunn av de de gunstige vilkårene. I hemmelighet leser de andre fag ved siden av for å sikre seg en »modernes« utdannelse.

En av grunnene til studentmangelen er at sanskrit-studiet bare er åpent for brahminere - den høyeste hindukasten som tradisjonelt har vært prestekasten. Dårlige utsikter for arbeid etter endt studie er en annen grunn. Studentene har valget mellom lærer- og presteyrket. Sanskritkunnskap gir heller ingen status lenger, klager de som underviser i språket.

Det nyetablerte universitetet og den økte oppmerksomheten på sanskrit er en avlegger av hindu-vekkelsen som nå går over det indiske kontinent. Men mange nepalske skolefolk ser ingen vits i gjenopplivingen av et dødt språk i et land som bare har ett universitet, og der bare 25 prosent av befolkningen kan lese og skrive.

Mange mener også at sanskrit allerede har en for stor plass i moderne nepalsk. Språket i aviser, radio og TV er uforståelig for de fleste nepalere, heter det. En nylig undersøkelse viser at 75 prosent av ordene i landets største avis, Gorkhapatra, er sanskrit. - Det blir som å få The Times på latin, mener en petitskribent. - Hvorfor ikke berike det offisielle språket med ord fra dagligtalen i stedet for å hente fram kunstige ord? spør en filolog.

Men myndighetene står på sitt og får følge av lærde sanskrittilhengere. - Kjennskap til sanskrit er viktig for å kunne mestre moderne nepalsk godt.

IPS

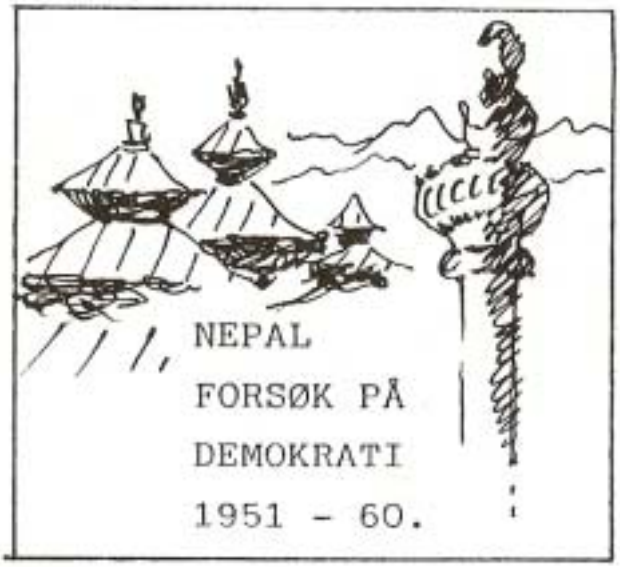

Andreas Danevad, Bergen, reiste i 1987/88 omkring i Nepal og ble der inspirert til å skrive sin grunnfagssemesteroppgave i sammenliknende politikk, "Nepal, forsøk på demokrati 1951-60".

Danevad gir i sin oppgave en kort innføring i Nepals politiske historie og holder denne opp mot to forskjellige teori-modeller for politisk demokratisering. (For de innvidde; hhv. Huntington og Schmitter.)

Forsøket på å innføre et konkurransebasert demokrati etter vestlig type i Nepal ble som kjent avbrutt under kong Mahendra. Oppgaven tar for seg en del sentrale personers fremstillinger av denne bidsepoken og holder disse opp mot de teoretiske modellene for å vise hva som gikk galt.

Andreas Danevad har vært så vennlig å gi oss et eksemplar av oppgaven til fri avbenyttelse,- og interesserte medlemmer kan låne den ved henvendelse til styret.

D.N.

"Tibetaneren" nr.2 (feb.-89) (Organ for den norske Tibetmisjon.)

Ett års fengsel

Lagmannsretten i Dhading dømte tre personer til ett års fengsel fordi de hadde skiftet religion og engasjert seg i misjonerende virksomhet.
Raj Kumar Shrestha, Dhanchar Gurung og Dal Bahadur Lama var alle fra Salyantar landsby.
Fire andre ble frifunnet.

Gorkhapatra, 17.12.88

FN's menneskerettigheter

Nepal har uten tvil laget konstitusjonelle bestemmelser som samsvarer med FN's menneskerettighetserklæring. Nepalesiske myndigheter markerer også 10. desember som menneskerettighetenes dag, og i internasjonale fora stiller Nepal spørsmål ved praktiseringen av menneskerettighetene i land som Sør-Afrika, Namibia og Palestina.
Samtidig hindrer de sine egne innbyggere i å ha fredelige møter, demonstrasjoner og prosesjoner. Det er også forbudt å kritisere de som styrer. Innbyggere blir diskriminert på grunnlag av samfunnslag, religion, språk o.a.

Inap Weekly, 7.12.88

TANKA PRASAD ACHARAYA

Vi har en tendens til å putte folk inn i bestemte nisjer i samfunnspyramiden før vi vet noe særlig om dem. Hva ville du f.eks. tenke om en person som du får høre tilhører brahminer-kasten, som var Nepals statsminister 1956-7, og som bor i en stor, europeisk utseende villa på en bakketopp med utsikt over Kathmandu? - Nettopp! Men i januar i år besøkte jeg villaen og 76-åringen, og bruker hendelsen som en påminnelse om at vi bør ta oss i akt!

Tanka Prasad Acharya er en verdig representant for dem som bekjemper verdens maktpyramider og hvis handlinger blir stående som varig skrift i grushaugene etter pyramidenes fall. For det er innebygd i pyramidesystemet at det må falle, - og det er Tanka Prasad-ene som bygger det inn.... I Nepal tok Tanka Prasad og en liten gruppe venner allerede i 20-åra initiativet til den første organiserte politiske opposisjonen mot den undertrykkende Rana-familien. Idet de ble en reell trussel mot det tyranniske regimet - tidlig på 40-tallet, ble de arrestert. Fire av Tanka Prasads venner ble henrettet, mens TP slapp med livsvarig fengsel fordi det bare ville forsterke opposisjonen å henrette en brahmin.

Men etter ti år av TPs fengsling ble Rana-gruppen styrtet (1952) ved en oppstand i navnet ledet av en arving til den gamle kongetronen, en institusjon som under Rana-regimet hadde vært henvist til en rent dekorativ rolle. TP var fri. I fengselet hadde han sammen med andre politiske

fanger drømt og planlagt for et demokratisk Nepal. Det skulle fungere etter en slags skandinavisk modell, med en konge som et viktig nasjonalt samlingssymbol, men uten makt til å gå på tvers av folkeviljen. Det skulle ikke gå slik. - Etter en kort periode med fler partisystem hadde kongen og de fremdeles mektige landeiende familiene rundt ham fått nok. I dag er politiske partier forbudt i Nepal.

Men etter omveltningen i 1952 ble TP av folket oppfattet som en av befrierne fra ranaenes åk, og hans 18-måneders periode som statsminister er faktisk den lengste som noen med det vervet har innehatt i tiden etter revolusjonen. Det har vært en periode med konstant maktkamp mellom det gamle og det nye, men mest mellom greiner av det gamle makt-treet

TPs utenrikspolitikk ble ett av stridstemaene. Bl.a. for å svekke de bindinger det mektige India stadig la på lille Nepal for å fremme sine egne interesser, etablerte han vennskapelige forhold til Kina (noe som bl.a. har ført til et kinesisk vasskraftverk n.ø. for Kathmandu). Dette ble ikke nådig tatt opp av India, og det var også krefter i Nepal som utnyttet det mot TP. Men TPs mål var her, som i alt ellers, å styrke sitt eget folks sjølråderett og velferd, og hans politikk har stort sett blitt ført videre, ide Nepal stadig vekk balanserer de to stormaktene mot hverandre og har oppnådd en grad av handlefrihet ved det som ellers ville vært utenkelig.

Som sagt, TPs hus er stort, - men innenfor hagemuren mister det alt overklassepreg. Det er enkelt, kjemisk fritt for luksus, og fullt av folk: Ved siden av at det stadig kommer folk innom for å diskutere politikk med TP,

bor en stor del av hans familie der, bl.a. to senner med familie og en datter. Denne datteren, Meena, har en dr.grad i utviklingsøkonomi fra University of Wisconsin, og hun har selv en datter som studerer der nå. - Mildt sagt uventet i en nepalesisk brahminer-familie! Men det viser seg å være bare den første grensesprengningen av flere som denne familien driver med: Et annet av barnebarna studerer i Moskva og et tredje i Peking! "Vi må nå gjøre alt for å handle som om de gamle maktblokkenes innbyrdes murer ikke eksisterer", sier TP.

Jeg blir mottatt i et rom som er en kombinasjon av gamlefolkets soverom og familiens dagligstue. Tre generasjoner samler seg straks der inne og vil høre nytt fra et fjernt verdenshjørne og om hvordan Nepals utvikling idag fortoner seg fra det hjørnet.

Det er tydelig at familien er vant til å samles for å diskutere, og samtalen som følger respekterer ingen grenser; alt har interesse og sees i sammenheng: Det går fra sosialisme til hinduisk og buddhistisk filosofi, fra nepalesisk historie til verdenslitteraturen og utviklingspolitikk. Vi sitter omgitt av en lang rekke skap stappfulle av bøker, og av disse er flere hundre på engelsk. I tema spenner de fra filosofi til literatur, økonomi, psykologi, religion og politisk teori!

"Jeg er interessert i buddhistisk filosofi", sier TP, "- der ligger det mye viktig som vi ikke har forstått å utnytte i vår moderne verden; - kom tilbake så vi kan diskutere det videre!" Men selv holder han fast på hinduismen, - den gandhistiske versjonen av den. "Det er avgjørende for en persons evne til å gå i dybden og for ens handlekraft i verden å bygge ut fra egen kultur-rot", sier han; "- et framtidig likhets-samfunn i Nepal må bygge ut en gjensidig respekterende sameksistens mellom de mange kulturene vi finner innenfor grensene våre. - Det er alle kulturer som har i seg tendensen til åpenhet og toleranse, slik at de til sammen kan bygge et gjensidig befruktende, ekte nepalesisk fellesskap."

Før jeg går, våger jeg meg til å spørre om TPs holdning til det nåværende regimet og kongen. "Du kjenner selvfølgelig fra din egen kultur historien om Jeanne d'Arc?" spør han, og jeg har ikke mot til å tilstå at jeg ikke husker noe særlig, så jeg bare nikker. "- Hun kjempet for folkets frihet og uavhengighet, og gjorde det ved å få den franske kongen tilbake på plass, ikke sant?" Nikk. "- Og du husker hvordan det gikk med henne og med den uavhengigheten etterpå? - La oss si at jeg ser likheter med det vi har erfart. Kongen hørte på oss som ville det nye så lenge vi kjempet for å styrte det gamle, men da det var ryddet vekk, sluttet han å følge våre råd. ... Men det å bygge en ny politisk bevissthet tar lang tid", legger han til, "Så mange røtter skal gis feste i ny jord. Det går ikke ved å rive dem over iallfall, så vi må ha tålmodighet og kjempe trutt videre".

Sigmund Kvaløy

AMBASSADØR-BESØK

Nepals nyutnevnte ambassadør til Storbrittannia og de nordiske land Maj.Gen. Bharat Kesher Simha besøkte Oslo i vinter, og foreningens formann deltok i en mottakelse sammen med nepalere i Norge, representanter for det diplomatiske korps og andre. Det kan senere bli anledning til å få Mr.Simha som foredragsholder i foreningen, noe vi i så fall vil komme tilbake til så snart vi vet mer.

NEPAL PÅSKEN -89

Jeg var en to ukers smartur i Nepal ved påsketider etter to års fravær, og det første som slo meg da jeg ankom Thribuvan Airport, var hvor mye glattere formalitetene ved ankomst gikk sammenlignet med den totalt manglende service i New Delhi tidligere samme dag.

Kathmandu er på godt og vondt - kanskje mest vondt - mer og mer preget av vesten. Bare på et par år er antallet luksushoteller på det nærmeste fordoblet. Antallet turister har nok også økt, men neppe i samme grad, og jeg kan ikke tenke meg annet enn at tilbudet er atskillig større enn etterspørselen.
Trafikken er merkbart verre. Foruten drosjer og tempo's, er det diplomatbiler og kjøretøyer tilhørende alle mulige og umulige utenlandske hjelpeorganisasjoner og institusjoner, som dominerer det 4-hjulede trafikkbildet. Kathmandus egne innbyggere holder seg stort sett til sykler og motorsykler i den grad de har råd til sånt - transportmidler som er langt mer velegnede i de utallige smug og bakgater i Patan og Kathmandu.
De som synes luften i Oslo er ille, har ikke vært i Kathmandu i det siste. Eksos-eimen henger over sentrum så man, slik en drosjesjåfør sa til meg 'neppe merker forskjell om man tenner seg en sigarett'.
I tillegg kommer så all røyken fra matlagingen som i all hovedsak skjer ved hjelp av ved og parafin, og som legger seg så tett over byen morgen og kveld at det fører til direkte fysisk ubehag.
Trass i overbefolkningen vokser Kathmandu. Byen virker som en magnet på unge mennesker fra hele Nepal. De søker inn til dalen for å få seg arbeid og en liten del av alle de godene de stadig ser mer hos andre rundt seg og som de håper denne forgjettede by kan gi også dem.
(Nepal har fått fjernsyns-sendinger siden sist jeg var der - og en TV er for tiden statussymbolet fremfor noe blant byens middelklasse.)

Etter noen dagers tilvenning til det kaotiske yrende livet i denne forvokste småbyen danner det seg etterhvert likevel et inntrykk av at den fungerer. Butikkene er fulle av alle slags varer. De aller fleste som strømmer frem og tilbake synes å være i en eller annen form for arbeid. Og selv om det finnes tiggere på fortauene, er de ikke mange flere enn de var for noen år siden, og slett ikke så mange som et tilsvarende sted i India.
Men denne 'balansen' er skjør - noe en hendelse på det internasjonale plan den andre uken jeg var der klart bekreftet:
Nepals avtale med India om handel og transit utløp den 23. mars uten at man hadde greid å forhandle seg frem til noen erstatning. Dette åpnet som så ofte før for 'tommeskrue-taktikk' fra Indias side. Resultatet lot ikke vente på seg: Allerede samme kveld samlet det seg lange køer av mennesker med små plastbeholdere for å sikre seg parafin til matlagingen. Ryktene om at

India hadde stengt grensene mot Nepal for all oljetransport spredte seg i løpet av få timer over hele hovedstaden. Og da jeg et par dager senere skulle ta drosje til flyplassen var prisen - selv etter hissige forhandlinger - det femdobbelte av hva den hadde vært bare to uker tidligere. Sjåføren forklarte at han bare fikk 20 liter bensin til en hel ukes kjøring - Hva kunne vel jeg si på prisen da?

På hjemreisen leste jeg i Times of India (27/3) at situasjonen var like fastlåst. India var da ikke villig til å forlenge den gamle avtalen mens forhandlingene om den nye pågikk. Samtidig var avstanden mellom partene så stor at situasjonen virket helt fastlåst. Og i mellomtiden stanser Nepal nærmest helt....

Erik Hoftun

Klassekampen 3.april

Gnisninger India/Nepal

India har informert Nepal om at regjeringen i New Delhi ikke vil stoppe forsyninger av nødvendige matvarer til kongedømmet i Himalaya. India innførte i begynnelsen av uken en handelsblokade av landet for å presse fram en ny handels- og transittavtale mellom de to statene. India har foreslått at de to nabolandene begynner arbeidet med en ny avtale straks.

En rekke andre saker har forsuret forholdet mellom India og Nepal. Landet i Himalaya har blant annet insistert på å erklære seg selv som en fredssone og har også innledet en nærmere kontakt med Kina. Det er en utvikling som ikke passer inn i Indias sikkerhetsinteresser. Da Nepal ifjor kjøpte våpen fra Kina gjorde det ikke saken noe bedre. Men Nepal vil gjerne markere at landet er herre i eget hus.

IPS

International Herald Tribune 25 - 26.mars

Nepal Isolated by Dispute With India

KATMANDU, Nepal (Reuters) — Most of Nepal's lifelines to the rest of the world were cut on Friday in a trade dispute with India, through which the landlocked country gets almost half its imports and most essential commodities.

Trade and transit treaties between the countries expired on Thursday with negotiations for renewal at an impasse. India, which blames Katmandu for the problem, closed all but two of the 13 transit routes on their common border, Nepali officials said.

New Delhi wants fresh talks, but says Nepal has lost all of its favorable trade treatment won under the expired treaties, including several entry points for goods. Although Katmandu has said that there are comfortable reserves of essential commodities, rationing of kerosene and other basics has begun.

Rapport fra Kathmandu

Til Norge - Nepal foreningen
v/ formann Sigmund Kvaløy Sætereng
7496 KOTSØY
Norway/Europe

Namaste, kjære leser av Ramro Patrikal

Jordskjelvet, som rammet Nepal 21.August, må ha blitt slått opp i nyhetene i Norge. Dette ble klart etter telefonene til Nepal fra slekt og venner i Norge. Hva er egentlig situasjonen i Nepal? Hvem ble rammet? Hva vil de langsiktige konsekvensene være?

Hva blir gjort for å redusere jordskjelvfaren ved igjenopphyggingen og i bysentraene? Hvordan har myndighetenes reaksjon vært?

Kan jordskjelvet bli en politisk bombe?

Det kraftigste jordskjelvet i Nepal siden 1934 sies det. Klokka kvart på fem om morgenen følte ristingen i Kathmandu som om en kraftkar skulle tatt deg i skuldrene og ristet deg kraftig. Styrken var 6,7 på Richters skala med en varighet på ca ett minutt. Times of India rapporterte samme dag 750 døde fra Indias fattigste delstat Bihar. Radio Nepal begynte med et par og tyve døde fra Dharan i øst Nepal. Etter hver som rapportene kom inn økte tallet til rundt det samme som i India.

Skadene uteble ikke. En uke etter jordskjelvet når myndighetene endelig hadde fått oversikt over skadene, ble 17.946 hus rapportert skadet (Rising Nepal 29. august). I Kathmandu-dalen var det fattigkvarterene i Bhaktapur som var utsatt. 7 er omkommet offisielt (17 etter bygningssjefens utsagn) og 150 hus er ødelagt og skadet.

Erfaringene etter katastrofen er de samme som etter tilsvarende situasjoner i andre utviklingsland:

- Katastrofen rammer først og fremst de fattigste i de dårligste husene
- Myndighetene undervurderer omfang. Offisielt for å dempe panikk, uoffisielt for å unndra seg ansvar.

Støtte til de kriserammede gjøres til et privat- og internasjonalt ansvar.

En krisesituasjon setter folk og systemet på prøve. Dessverre nepalere er nesten for tålmodige, og mange aksepterte vel katastrofen som Gudenes handling. En kraftig monsun ble også satt i sammenheng med jordskjelvet.

I Bhaktapur ble en tidligere kommunistleder myrdet. Han døde etter å ha blitt jult opp. Han hadde gått over til panchayatsystemet. Han hadde av Bhaktapurs CDO (Central District Officer) eller sorenskriver fått i oppdrag å fordele ris til jordskjelvofrene. Han ble anklaget for å ha favorisert folk som ikke var rammet.

Dette sier noe om den politiske labiliteten. Den er et resultat av panchayat-systemets autoritære holding, en økende fattigdom og - forskjell mellom rike og fattige. Dette står i skarp kontrast til kong Birendras løfte om dekking av grunnleggende behov for alle innen år 2000.

Hva gjør så myndighetene for å være bedre rustet mot jordskjelv senere?

Så langt intet! Det er ingen regler for godkjenning av statiske beregninger heller ikke for offentlige bygg som hospital og skoler.

Med det nye departmentet for boligbygging og fysisk planlegging burde det bli utarbeidet reglement og veiledning for offentlige bygg, for bygg i tette byområder og forbedringstiltak for boligbygg tilpasser folks ressurser. Bedre informasjon og støttetiltak er viktig når materialkostnadene svarer for tre fjerde deler av byggekostnadene og en kubikkfot treverk koster tre dagslønner.

Hva kan folk gjøre? De rike vil nok lære å forbedre husene sine og de bygg som blir oppført på spekulasjon for utlendinger i Kathmandudalen. De fattige har vanskelig for å klare seg i dagens Nepal. Feierkvinnene som er familieforsørgere i Chhetrapati, tjener i bykommunen halvparten av det som er definert som fattigdomsgrensen av myndighetene. Det blir bare ett risnåltid om dagen og ikke melk i teen. Jordskjelvforbedring av huset av ubrent tegl med jordmørtel kan det ikke bli snakk om.

Den frykt som er blant folk kom fram ved et forvarsel som ble gitt for en etterrystelse den andre natten etter skjelvet. Tusenvis av folk samlet seg på den åpne Tudlikhel eller eksersérplassen i bykjernen grytidlig om morgenen. Ved å flykte ut av husene ville de unngå faren i den overfylte bykjernen med en botetthet på 60 mennesker på en norsk villatomt på ett mål.

Kathmandu vil forbli en bombe - byggeteknisk, miljømessig - og politisk.

Kathmandu 29.8.88 Hans C. Bjønness

The Times of India 22.aug.-88

Earthquake hits Nepal

NEPAL: At least 252 people were killed in Nepal in the devastating earthquake, which hit the eastern and central parts of the kingdom, Radio Nepal said this evening.

Quoting Nepalese home ministry sources, the radio monitored here said that over 900 people were injured and over 300 houses damaged.

The earthquake with an epicentre at Udaypur about 240 km east of Kathmandu hit the kingdom at 4.40 a.m.

The quake had its most telling effect on Dharan in Nepal where it claimed at least 150 lives, injured 800 people flattened the market place and 90 per cent of the houses. In nearby Biratnagar, 70 people were killed.

Five, deaths were reported from Dhankuta, one from Rajbiraj and Chinnamastta in Saptari district, three deaths from Taplejung and 12 from Panchathar — all in eastern Nepal.

Seven deaths were reported from Bhaktapur in central Nepal, near Kathmandu and 20 in Terathum.

The Nepalese government has decided to make an ex-gratia payment of Rs. 2,000 to the families of those killed.

The Nepal Red Cross Society has asked people to donate blood for the victims and estimated 1000 units of blood were needed only for the industrial town of Biratnagar.

A medical team and government officials reached Dharan with doctors, medicines and blood.

The Ram Janaki temple in Kathmandu was damaged, Radio Nepal said.

The government told the Rashtriya Panchayat (Nepalese parliament) this afternoon that it had confirmed news of 116 deaths.

Radio Nepal said the 60th birthday celebrations of Her Majesty the queen mother has been postponed. Today was the third and last day of the celebration of the birthday of the Queen Mother Ratna Rajya Laxmi Devi Shah.

The army and local administration have been mobilised in most of the areas to help the victims.

A vital east-west highway was blocked and extensive property damage was feared.

Earthquake was predicted

PUNE, August 21 (UNI): The earthquake which hit north Bihar and parts of eastern Nepal was predicted by the Pune-based seismologist, Mr Arun Bapat.

He had communicated his observation, based on a new method of earthquake prediction developed by him, known as "seismic" grid method to the International Centre for Integrated Mountain Development (ICIMOD) in October 1985.

He had informed: "I shall be happy to hear from you, especially in view of the fact that I have predicted an earthquake in Nepal in the area 27-28 N and 85-86 E with probable magnitude around 6.5-.25".

The epicentre and the magnitude are matching properly and the affected areas are covered in Nepal and Bihar.

KIRKENS NØDHJELP ÅPNER ØYE HOSPITAL

Kirkens Nødhjelp åpnet 1.feb. et øye-hospital i Dang i nærvær av det nepalske kongepar og norges ambassadør i New Delhi, Kåre Dæhlen. I flg. rapporten fra KN ble innvielsen feiret som en storslagen begivenhet i Dang, det var pyntet med portaler og røde bånd overalt, masse mennesker selvfølgelig og masse politi og militære.

Man kunne presentere fantastisk fine bygninger i tradisjonell stil og samtidig et funksjonelt hospital til tross for at byggeomkostningene, N.kr.525 000,-,bare lå på halvparten av hva nepalske myndigheter opererer med i tilsvarende prosjekter.

Albert Kolstad (Norge-Nepalforeningens første formann) som har vært en drivkraft i prosjektet fikk en spesiell takk for sin innsats gjennom mange år, og kongeparet uttrykte seg meget positivt om prosjektopplegget og den måten øyehelseprosjektet har vært drevet på, inkludert lavkost-filosofien og trening av lokalt personell. Det ble beklaget at Albert ikke lenger ville være fast stasjonert i Nepal.

KN driver fra før et øyehospital i Dhangadi der over 7000 mennesker har fått synet tilbake etter øyesykdommer. Liksom i Dhangadi er det nye hospitalet i Dang bygget etter nepalske tradisjoner. Det ble ved innvielsen understreket at KN's representanter hadde stor beundring for den lokale arkitekturen som også viste seg mest hensiktsmessig for de lokale forhold.

Med utgangspunkt i Dang-hospitalet med sine 50 senger, vil det bli opprettet "Eye-camps" i alle distriktene i Rapti-sonen.

Kongeparet viste også stor interesse for KN's "Community Development Project", og stilte f.eks. spørsmål om hva som mentes med "kvinne-rettet bistand". Det var vidre spørsmål om å skaffe land til skogplanting som dels skal gi inntekter til hospitalet fra framtidig skogsdrift, -dels tjene til skogbruksopplæring for pasientenes familier. Kongeparet lovet å følge opp dette spørsmålet, og ba om at takk og hilsen måtte bli sendt til den norske regjering og til KN's hovedkontor i Oslo.

DN

Norwegian Aid For Mentally Retarded Appreciated

Janakpurdham, Dec. 1 (RSS):

Resource generation and family advisory centre run by the Association for the Welfare of the Mentally Retarded, an affiliate of the health services coordination committee, recently organised a seminar here.

Speaking at the opening ceremony, Rastriya Panchayat member Makeswore Prasad Singh appreciated the assistance provided by the Norwegian government and noted that welfare projects for the benefit of the mentally retarded should be extended gradually to other parts of the country also.

Janakpur zonal commissioner Surya Prasad Upadhyaya said help to the mentally retarded children is a pious activity and as such it deserves the attention and cooperation of everybody in the society.

Twenty (20) mentally retarded children are currently receiving education at the centre.

The Rising Nepal 2.des

NEPAL - FREDSSONE
NORSK STØTTE

THE RISING NEPAL

DECEMBER 21, 1988 WEDNESDAY

Century Up

WITH Norway extending its support to the proposal that Nepal be declared a Zone of Peace (ZOP), the proposal, made by His Majesty the King thirteen years ago to coincide with His Majesty's Auspicious Coronation, has reached an historic landmark. The number of countries supporting the proposal has now hit the century mark. The growing support for this peace initiative is indeed a very heartening development for Nepal and the Nepalese who like to see peace prevail in the entire world in general and in this part of the globe in particular.

The countries supporting the ZOP proposal come from all the continents. And the total number falls slightly short of two-third of the UN members. All permanent members of the UN Security Council save the Soviet Union and all neighbouring countries of Nepal except India and Bhutan have endorsed the proposal. It is heartening to note that there has been a rapid growth in the number of countries extending support to the ZOP proposal in recent years. If it took nearly nine years to get the support of fifty countries the ZOP garnered endorsement from another fifty countries in about four years. This clearly points out the growing understanding of Nepal's aspiration to live in peace on the part of the countries of the world. Equally significantly, this demonstrates the success of the foreign policy being pursued by Nepal.

Nepal has always been for world peace. It has supported all initiatives for peace in the world. It has also endorsed the establishment of peace zones and the idea of their extension from one part of the world to other parts. Nepal's enunciation of the ZOP proposal is guided by its ardent desire to institutionalise peace. The proposal reflects Nepal's abiding commitment to peace. Its active participation in the UNIFIL, active and consistent role in the Non-Aligned Movement from its very inception and constructive stands on various international issues also provide evidence of Nepal's deep concern and strong desire for peace.

The increasing support for the ZOP is reflective of the world community's recognition of Nepal's ardent desire for the institutionalization of peace. Peace has become imperative for accelerating the pace of economic development in the developing countries like Nepal. If any war countries like Nepal have to fight, it is against poverty. Such a war is not possible to launch unless peace and stability is brought about and ensured. Nepal has, therefore, been championing the cause of peace as is also reflected in the ZOP proposal which to our satisfaction continues to gain support from more and more countries of the world. □

TYANGBOCHE GJENREISES
ETTER BRANN

Appeal For Aid To Reconstruct Tyangboche Monastery

Kathmandu, Feb 3 (RSS):

World Fellowship of Buddhists (WFO) Vice-President Bhikshu Amritananda has called upon donors in Nepal and abroad to make financial contributions for the reconstruction of Tyangboche Monastery which was seriously damaged in a fire recently.

The renowned monastery in Khumphu village panchayat, Solukhumbu district, is of historic and archaeological importance and the fire which damaged it also destroyed religious texts, and idols.

The Tyangboche Monastery is of world wide significance the Bhikshu expressed deep sorrow at the fire damage.

Tyangboche-klosteret (-under Mt. Everest)

National Geographic (nov.-88) bringer en enestående fotoreportasje fra Nepal, om den 64-årige honning-samleren Mani Lal som høster villbie-honning i en overhengende fjellvegg med en bambusstang -hengende i en 50 meters taustige.

Reportasjen, "Honey-hunters of Nepal" er laget av Eric Valli og Diane Summers, og er også utgitt som bok. (Thames and Hudson, London)

Ganesh, Venskabsforeningen Danmark-Nepal er nylig stiftet (-88), og har gjennom sin formann Hanne Birch tatt kontakt med oss for å utveksle erfaringer.

Det er foreningens formål at utbrede kendskabet til nepalesisk kultur og økonomi i Danmark, samt generelt at informere om livsvilkårene i landet. I Nepal ønsker foreningen at udbrede kendskabet til Danmark."

Styret i Ganesh planlegger, -såfremt de får bevilget (?) de nødvendige midler, - et større arrangement i månedsskiftet mai-juni. De vil invitere 4 nepalske foredragsholdere og samtidig vise en utstilling av nepals kunsthåndverk og akvarellmalerier. Vi er invitert til å delta. Endelig program vil bli fastlagt senere, men medlemmer som kunne tenke seg en Danmarkstur i denne anledning bes ta kontakt med styret så de kan holdes informert.

DN

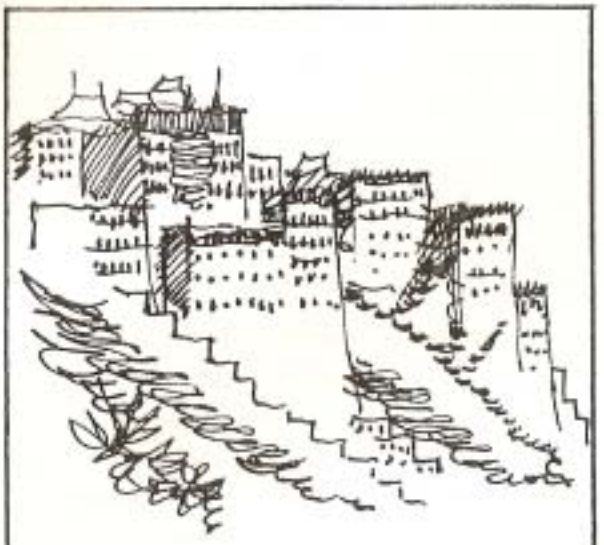

LHASA-OPPSTANDEN 30 ÅR

Det er naturlig at Norge-Nepal-foreningen også holder et øye med hva som foregår i Nepals naboland, land som på mange måter tilhører samme kulturområde, og som Nepal må forholde seg til politisk.

10.mars var det 30 år siden 1959-oppstanden i Lhasa brøt ut, en oppstand vi vet ble slått ned med stor brutalitet og som førte til at Dalai Lama flyktet til India med etterhvert over 100 000 tibetanere.

Ca 10 000 tibetanere kom over grensen til Nepal, men i motsetning til India, der tibetanerne har fått flyktningestatus, har de ikke fått dette i Nepal. Det er naturlig å se dette i sammenheng med den ytterst vanskelige balansegangen som Nepal må føre mellom sine to mektige naboer. Nepal har ikke ved-

kjent seg at det finnes et tibetansk flyktningeproblem - med alt dette medfører utenrikspolitisk.

Tibetanerne klarer seg imidlertid relativt bra i Nepal og lever med færre restriksjoner i hverdagen enn f.eks. i India.

30-års dagen for Lhasa-oppstanden ble markert i Oslo sentrum med en stillferdig.demonstrasjon og et møte i Norsk-tibetansk forening. Uka før var det blitt arrangert et Tibet-seminar i regi av Noregs Ungdomslag som har fattet interesse for Tibet-spørsmålet med en kultur-politisk innfallsvinkel. Norge-Nepalforeningen var representert på seminaret.

DN

TIBETS STATUS I INTERNASJONAL RETT

Norsk Orientalsk selskap har invitert Dr.Michael van Walt (USA) som er Dalai Lamas rådgiver i statsrettslige spørsmål.

Norge-Nepalforeningens medlemmer inviteres til hans foredrag:

"Status of Tibet in international law" - i Universitetets Gamle Festsal tirsdag 9.mai kl.1830.

MEDLEMSMØTE TORSDAG 25 MAI KL.20
JAN ERIK STUDSRØD
"BRUK AV LOKALE NATURRESSURSER"

Siste møte før sommerferien blir torsdag 25.mai kl.20 (Rådet for Natur- og Miljøfag - tidligere Ullevål kino)

Jan Erik Studsrød som nylig har tatt sin M.Sc.-grad på landbrukshøgskolen i emnet "Tropisk naturforvaltning" vil fortelle om "Bruk av lokale energiressurser" med utgangspunkt i studier av landsbyer i Terai-området.

Han vil bl.a. ta for seg hvordan befolkningen forholder seg til endringer i naturgrunnlaget og vil gjøre seg noen tanker om strategier for framtiden. Han vil også trekke inn eksempler fra andre steder i Nepal.
Emnet som tas opp er helt sentralt i forhold til den økologiske ubalansen med flom og erosjonskatastrofer som årvisst rammer Nepal og nabolandene.

Rådet for Natur- og miljøfag Vestgrensa 2

HUSK MEDLEMMENES 10 MINUTTER.